

אור הרשב"י

תבונה, שהרי ליכא בתיבת תבונה אות יו"ד שרומזת לאבא [אלא מכנים במקומו אות ה"א הרומזת לנוקבא דז"א שלא היתה רמוזה בשם בינה. ואנחנו מצאנו בתנ"ך שנקראת כמה פעמים בשם תבונה]. וקושיא זו היא היפך מה שהקשה בע"א יעו"ש באות חי. ותירץ אֶלָּא תְּבוּנָה אֶקְרִי בְּשֶׁמֶתָ דִּינָקָא וכו', שאז יהיה הדבר בהיפך דאבא אינו מזדווג עם אימא בעת היניקה. והנוקבא דז"א שהיתה [תחילה] בזמן העיבור בבחינת פסיעה לבר, עכשיו נגלית [ונראית] ונעשית פרצוף בפני עצמו לכן משום הכי נקראת [אימא בשם] תבונה, כדי להוציא אבא הרמוז ביו"ד, ולרמוז על הנוקבא באות ה"א של תבונה.

ופירוש הענין, כי הנה כתב רבנו ז"ל בכמה מקומות ומהם בש' אנ"ך פ"ד, ובדרוש ליל פסח בסוד סיפור יציאת מצרים, כי כאשר נעשה הזווג באו"א כדי להוליד מוחין לזו"ן, אז הארבעה פרצופים שהם או"א וישסו"ת נעשים שניים לבר, שנכללים אבא ויש"ס בפרצוף אחד, ונכללת אימא ותבונה בפרצוף אחד. ובהיותם נכללים בשני פרצופים נעשה הזווג ביניהם, ונשארים כך מוכללים עד גמר לידת המוחין יעו"ש"ב, ונמצא העיבור בבטן אימא עילאה. כמ"ש רבנו ז"ל שהאורות עלו ביסוד אימא עילאה, ובהיותם בסוד העיבור, בין בעיבור ראשון שנזדווגו או"א כדי להאציל ולהוליד את זו"ן מעיקרו שאז לא היתה המלכות נוקבא דז"א אלא בסוד פסיעה לבר, ובין בעיבור שני של הולדת המוחין שאין

למלכות חלק באותם המוחין אלא בעיטרא דגבורות בלבד, וכל מקום שישנו שם לזכר אין הנוקבא עולה בשם. הלכך בינה שהיא אימא ששם הוא העיבור, נרמז אב ואם [דאינון י"ה] שהם מולידין המוחין ובן בנוויהו. אבל תְּבוּנָה לא אֶקְרִי אלא בְּשֶׁמֶתָ דִּינָקָא וכו', שאז אחר לידת המוחין תיכף ומיד מתחלקין הפרצופים ונפרדים איש מעל אחיו, אבא [עילאה] לעצמו ויש"ס לעצמו, אימא עילאה לעצמה ותבונה לעצמה. ואחר שנחלקו ונפרדו אז מתלבשים נה"י דתבונה בסוד מוחין בנו גופא דז"א כמ"ש רבנו ז"ל באורך בש' דרושי הצלם יעו"ש. ונה"י זאת דתבונה המתלבשים בסוד מוחין, לפעמים מתלבשים תוך הזו"א לברו, ולפעמים מתלבשים בסוד מוחין בנוקבא דז"א לבר. כמו בלילה שמשתלקים נה"י דאימא מזו"א, וזו"א נשאר ישן, ומתלבשים בנוקבא לבר. כדי להגדילה ולגרום הנסירה בסוד וַיִּכַּן ה' אֱלֹדִיקִים אֶת־הַצֶּלַע (בראשית ב, כב). כמ"ש רבנו ז"ל באורך בדרוש קריאת שמע שעל המטה. וכן ביום בתפילה עד מלת באהבה, הולכים ונכנסים בזו"א. ואחר שנגדל ז"א כל צורכו במלת באהבה, נה"י דאימא מסתלקים מזו"א, ונכנסים בנוקבא כדי להגדילה ולגרום הנסירה, ונמצאת התבונה לבר. וַיִּקָּא לְתַרְין בְּנִין — בן ובת. הלכך במלת תְּבוּנָה באותיותיה — נרמזו בן ובת שיונקים ממנה דאנון אותיות ו"ה, ולא נזכר אבא לפי שכבר היו לארבעה פרצופים (עי' יפ"ש ורי"מ):

הלימוד היומי

יש זמן שהבינה נקראת תבונה והוא בשעה שהיא מינקת לשני הבנים שהם ב"ן וב"ת שהם אותיות ו"ה שהם זו"ן, וא"כ התבונה מינקת לתרין בנין בן ובת לכל אחד לחודיה ולכן בתבונה באותיותיה יש ב"ן וב"ת כי הם יונקים ממנה כל אחד בפרטות, **וְהָיָא שְׁעָתָא אֶקְרִי תְבוּנָה** ובאותה שעה שהיא מינקת את בניה נקראת הבינה בשם תבונה, והטעם. **דְּכָלָא כָּלִיל בְּאַלִּין אַתְּוּן, בִּין וּבִת, אֲנֹן ו"ה** שכל מקבלי המוחין שהם זו"ן נכללים באלו האותיות של תבונה שהם נוטריקון ב"ן וב"ת שהם ו"ה דשם הוי"ה ב"ה. **וְכָלָא חַד כָּלְלָא, וְהֵינֵנו תְבוּנָה** והכל נכלל בכלל אחד, דהיינו שזו"ן שניהם נכללים יחד בתיבת תבונה שיש באותיותיה ב"ן וב"ת כמו שנתבאר וזה פירוש "תבונה".

רעיה היא אימא, וכלה היא הנוק'

בְּסִפְרָא דִּרְבִּי הֲמָנוּנָא סָבָא אָמַר בספר של רב המנונא הזקן אמר דבר נחמד וסברה ישרה, ואומר רשב"י גם אני מסכים עמו ולכן הביא דבריו, **דְּשְׁלֵמָה מְלָכָא, תְּקוּנָא קַדְמָאָה דְּגַלִּי וְאָמַר,** (שיר השירים א) **הֵנָּךְ יִפָּה רַעִיתִי מֵהָאִי הוּא** ששלמה המלך בתיקון וסדר הראשון שגילה בפרק ד' בפסוקים א-ז ששם אמר הנך יפה רעיתי וכו' מהאי הוא כלומר מענין זה שאנחנו עוסקים בו הוא, דהיינו מפרצוף אמא שנקראת "רעיה" הוא, כי או"א הם תרין רעין דלא מתפרשן לעלמא. **וְתְקוּנָא תְּנִינָא, אֶקְרִי כָלָה, דְּאִיְהִי נֹקְבָא דְלִתְתָּא** ותיקון וסדר השני מפסוק ח' "אתי מלבנון כלה" והלאה היא נקראת "כלה" שהיא נוקבא דז"א של מטה שנקראת "כלה". **וְאֲנֹן**

הלימוד היומי

יְאָמְרִי, יִתְּרוּיִיהוּ לְהָאִי נוֹקְבָא דְלִתְתָא אָנוּן, לָאו
הָכִי ואותם חכמים שסוברים שב' התיקונים הנ"ל דשיר השירים חוזרים על נוק' דז"א
התחתונה אינו כן שהרי בודאי שהנוק' התחתונה לא נקראת רעיה, ואומר דע שאפילו
"כלה" לא נקראת תמיד. **יְהִי"א קַדְמָאָה לָא אֶקְרִי כְלָה** שהרי אות
ה' ראשונה דהוי"ה שהיא אימא לא נקראת כלה אלא "רעיה" כי הם תרין רעין דלא
מתפרשין לעלמין. **יְהִי"א בִּתְרָאָה, אֶקְרִי כְלָה, לְזִמְנִין יְדִיעִין**
(לְזִמְנִין סְגִיָאִין) ואות ה' אחרונה דהוי"ה שהיא נוק' דז"א נקראת כלה רק בזמנים ידועים
אבל לא בכל הזמנים. והטעם לזה **יְהִי"א זִמְנִין סְגִיָאִין אָנוּן, יְדִכּוּרָא**
לָא אֶתְחַבֵּר עִמָּה, וְאַסְתִּלַּק מִיָּנָה שהרי יש הרבה זמנים שז"א בעלה
אינו מתחבר עימה ומסתלק ממנה בגלל עוונות התחתונים. **בְּהָהוּא זִמְנָא**
כְּתִיב ובאותו זמן כתוב, (ויקרא יח) **וְאֵל אִשָּׁה בְּנִדַת טַמְאָתָהּ לֹא**
תִּקְרַב ואל אשה העליונה שהיא השכינה בהיותה בגלות בגלל עוונות ישראל
שנקראת עתה נדה אותיות נד ה' שאות ה' שהיא השכינה נעה ונדה והלכה בגלות כי
נפרדה מאותיות יה"ו ונעשה יהו-ה. **בְּשַׁעֲתָא דְאַתְדַּכָּאת נוֹקְבָא**
וּבשַׁעֲתָא שַׁעַם ישראל חזרו בתשובה ואז השכינה נטהרת מאחיות החיצוניים, **וְיִכּוּרָא**
בְּעִי לְאַתְחַבֵּר עִמָּה והזכר שהוא ז"א רוצה להתחבר עמה ביחוד שיהיה
שפע בעולמות, **כִּדִּין אֶקְרִי כְלָה** אז נקראת השכינה כלה מפני שהיא
כְּכָלָה מַמְשָׁא אֶתִּיא שהשכינה באה ככלה עם כלים חדשים כי כלי היסוד
שלה נסתלק ממנה ונסתם פתחה וחוזרת לבחינת בתולה והרי היא ככלה ממש.

(אָבֿל) **הָאִי אִימָא, לָא אַפְסִיק רְעוּתָא דְתַרְוִייהוּ לְעִלְמִין**

אבל אימא שהיא ה' ראשונה דהוי"ה לא נפסק הרצון של שניהם לעולם להיות

ביחד ואפילו בזמן הגלות או אם גברו העוונות לא נפסק חיבורם ורצונם להפרד אחד

מהשני אלא הם תמיד ביחד כדי להמשיך שפע לחיות העולמות, **בְּחַד נַפְקִין**

כלומר, או"א ביחד יצאו ונאצלו מא"א והם שוים בקומתם ובא לאפוקי מזו"ן שאנם שוים

בקומתם. וגם שז"א יצא תחילה מאמא ואח"כ יצאה הנוק' מאחריו משא"כ באו"א,

בְּחַד שְׂרִיין וכן או"א הם שרויים ועומדים תמיד פנים בפנים משא"כ זו"ן שאינם

פב"פ כי אם לפעמים. **לָא אַפְסִיק דָּא מִן דָּא** ועוד אומר, שאו"א לא נפסק

זיווגם זה מזה כדי שיוכלו להמשיך שפע לחיות העולמות שאם לא כן יחרבו ח"ו

העולמות, **וְלֹא אֶסְתַּלַּק דָּא מִן דָּא** ואינם מסתלקים זה מזה אפילו בזמן

הגלות. **וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב** ולכן כתוב **וְנָהַר** שהוא בינה **יֵצֵא מֵעֶדֶן**

יוצא מהחכמה פרצוף אבא, **יּוֹצֵא תַדִּיר, וְלֹא אַפְסִיק** יוצא השפע תמיד

ואינו פוסק כי יחוד דחיות העולמות אינו פוסק לעולם. **הָדָא הוּא דְכְּתִיב** וזה

מה שכתוב, **וּכְמוֹצֵא מִים אֲשֶׁר לֹא יִכְבּוּ מִימִיו** כמקור מים חיים

שאינו פוסק מלתת מים לעולם. **וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב רַעֲיָתִי** ולכן כתוב על

אמא שהיא רעיה דהיינו, **בְּרְעוּתָא דְאַחֹה שְׂרִיין, בְּאַחֲדוּתָא**

שְׁלִימוּתָא שאו"א שורים ונמצאים תמיד ברצון של אחוה וחיבור ויחוד תמיד

באחדות שלימה. **אַבֿל הָכָא אֶקְרִי כֹלָה** אבל כאן בתיקון השני שבשיר

השירים מדבר בנוק' דז"א היא נקראת כלה, **דִּכְדְּ אַתָּא דְכוּרָא**

לְאַתְחֲבָרָא עֲמָה, הִיא כֹלָה שכאשר בא הזכר שהוא ז"א להתחבר עמה

הלימוד היומיומי